

การดำเนินงานศิลปกรรม “ศิลป์ พีระศรี อนุสรณ์”

มูลนิธิ
หอศิลป์แห่งชาติ
RAMA IX ART MUSEUM FOUNDATION

เลขที่ 11 ถนนพหลโยธิน แขวงสี่พระยา
เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10500
Tel. 235-9285-9 Fax. 235-9285

พฤหัสบดีที่ ๒๔ พฤศจิกายน - ๒๐ ธันวาคม ๒๕๒๕

เพื่อหารายได้จัดสร้างอนุสาวรีย์
ท่านศาสตราจารย์ และสมทบ
สร้าง “หอศิลป์ พีระศรี”

Rama IX Art Museum Foundation

ณ ห้องแสดงขององค์การส่งเสริม
การท่องเที่ยว แห่งประเทศไทย

Rama IX Art Museum Foundation

vol
 N
 1025
 036808
 1 JUL 1965
 -1 JUL 1965

2 - 100 - 2577

CULTURE & ART

In the history of mankind periods are recorded of intellectual regress combined nevertheless with a strong spirituality and, vice versa, periods of great progress lacking any spiritual aims at all occurred.

In our age the human brain has achieved stunning results, but spiritually we are at a very low ebb. Man has discovered atomic energy, sent artificial planets into orbit round the sun and attained a fantastic velocity with his machines. And all these wonderful things, by their monstrous violence and force, crush our spirit instead of soothing it.

Life has become artificial and it seems that the more civilized a country is, the harder its citizens have to work in order to pay for a mass of artificial needs. From morning to night man's nerves are extremely tense, never relaxing lest his private financial budget should run into a deficit. We rush so much that one day we shall not have the time to see whether the sky is cloudy or clear. We have gone astray from Nature, our benevolent Mother, to create a world of fear and hatred. And the worst is that this horrible materialism is imposed upon all people all over the world. Sentimental feeling is a fault; man is taught to be brutal, cynical, materialistic.

Rama IX Art Museum Foundation

by
Prof. Silpa Bhirasri.

To counterbalance the trend to materialism there are still two powerful means: pure religious principles and Art. Indeed, art in all its manifestations is the food of our intellect and spirit. In literature, in music, in painting and sculpture and in decorative arts we find pleasure, serenity and the source of high aspirations. Through art we become good; we love each other; we become truly humanized. Art is such an indispensable necessity for the

cultural life of the nations that all civilized people sponsor it both morally and financially in a lavishing way. National and international competitions and exhibitions are organized all the year round in every town of every nation. Centres of art are built, galleries and museums represent for every citizen his most precious heritage. In most countries, it is compulsory by law to apply works of painting and sculpture to public buildings. Masterpieces are sent from one country to another for reciprocal appreciation. All this is done with faith and integrity to keep alive the flame of the intellect in an age menaced to become a slave of physical matter.

In Thailand, in the past, we had a splendid religious art of which every Thai must be proud. Unfortunately, as there was no demand for art by private persons; nor was art made for private purposes, no portraits, no mural decoration for palaces, no pictures for nobles or well-to-do people, no statuary to embellish houses or gardens were ever made. Now, while religious art serves to support the emotive feeling of the believer, art made for private purposes serves to respond to traditional necessity for surrounding ourselves with beautiful objects; hence art appreciation.

As far as our country is concerned, once religious art was so more in demand or, for economic reasons it became commercial, and when Thai artists started to create individual contemporary art, only few persons took a favourable interest in this new intellectual activity. Indeed, for sentimental traditional reasons, to the contrary, many people did not understand that art, being a living part of Culture, cannot be static, and, as such, an original conception, even if not quite successful in its artistic realization, is far better than copies or imitations, of what has been repeated for centuries. To

Rama IX Art Museum Foundation

insist that our artists must go on illustrating scenes from the Ramayana epic or from the Jataka means the end of creative Art. Of course, an artist may paint or model, or engrave any subject he likes, but his work must be a personal interpretation of that subject, he must say something new. Otherwise, it would be much better to decorate our houses with photographic reproductions of old classic art.

The regrettable result of this situation has been that of almost all the work exhibited in nine National Exhibitions of Art, organized by the Fine Arts Department, not one has been officially acquired by the government to enrich an official building. One by one, the works done in the last nine years have been dispersed.

The time has come to realize that while all our neighbouring countries do so much for art, we still drift hopelessly at slack water. Let us not delude ourselves with all our motor-cars, television-sets, jet airplanes, etc.-they do not represent Thai culture. This is represented by intellectual and spiritual expression. This is what we ought to be proud of. It is in this sphere that we should feel second to nobody. WHEN SHALL WE START TO UNDERSTAND THIS REALITY?

Artists and the organizers of National Exhibitions still have faith that through such displays they will one day be able to awake among responsible people the interest in art which means THAI CULTURE. This culture does not only mean how we dress, how we salute each other or squat on the floor instead of sitting in a chair. It means our mental capacity, our inner feelings, our spiritual aspirations, that is to say, our real racial character. Nothing more than ART expresses CULTURE.

Rama IX Art Museum Foundation

วัฒนธรรม และ ศิลป

ในประวัติศาสตร์ของมนุษยชาตินั้น ปรากฏว่ามีอยู่หลายสมัยที่พุทธปรัชญาของมนุษย์ไม่มีความสูงส่งเท่าเทียมกับสังคมแห่งนั้น มีบางสมัยที่มนุษย์มีความเจริญก้าวหน้าอย่างไพศาลสูง แต่มนุษย์กลับสูญเสียความเข้มแข็งทางความคิดจิตใจไป

ในยุคเรเน่ จะเห็นได้ว่าสังคมของมนุษย์ได้สร้างความสำเร็จในกิจการต่างๆ อย่างน่าชื่นชม แต่เมื่อพิจารณาในแง่ความก้าวหน้าของจิตใจแล้ว เรายังอยู่ในระดับต่ำมาก มนุษย์ได้ค้นพบพลังงานปรมาณู สงครามเพิ่มขึ้นไปสู่ห้วงอวกาศเพื่อเป็นบริวารของควาวกาย และให้บรรลุจุดหมายความเร็วอันน่าตื่นใจด้วยเครื่องบินจักรกล สัมผัสความร้อนของหลาแฮลต์จึงเกิดจากพลังงานและความรุนแรงอันมหากาฬนั้น แทนที่จะให้ความอภิมรณ กลับบั่นทอนจิตใจของมวลลงไป

Rama IX Art Museum Foundation

ชีวิตได้กลายเป็นสิ่งที่ปราศจากเนื้อหา และดูเหมือนว่าประเทศของเรากำลัง
เท่าใดประเทศหนึ่งก็ยังคงจะคงอยู่ทางหนึ่ง เพื่อที่เราจะได้เห็นถึงความต้องการอันเป็น
สิ่งที่ดีกว่าชีวิตหนึ่ง เราได้ทำงานที่ปราศจากของเรามากไปด้วยความเคร่งครัดโดยไม่
เลอะเลือนกลาย มีคนบอกเราว่าเราไม่พอใจชีวิต เราว่านั่นมากจนหนึ่งวัน ไม่มีเวลาแห่งศุ
หาวีมีอะไรเหลือใจได้ เราละทิ้งกิจกรรมชีวิตอันเป็นคุณค่าที่ให้แก่สังคมของเรา
ชีวิตของเราไปอย่างผิดทาง ก็เพื่อที่จะสร้างโลกแห่งความหวาดกลัวและความเกลียดชัง
สิ่งที่ยิ่งยโสก็เกิดขึ้นที่คนมีอำนาจนั้น หวังนั้น กำลังจะมนุษย์ทุกประเภทไป
ทุกคนทุกแห่ง ปัจจุบันนี้มนุษย์พากันได้ความรุนแรงที่ผิดที่ผิดที่เกี่ยวกับความเมตตา
สงสารที่ใคร่ชิงกันและกันนั้น เป็นสิ่งผิดคน มนุษย์ได้รับการสอนให้เป็นผู้ปราศจากความ
เมตตาปรานี ให้มีความโหดและดุร้ายที่ถูกต้องเป็นที่สุด

Rama IX Art Museum Foundation

การที่จะสร้างแนวคือนักคิดวิทย์คุณยมนั้น ก็ต้องอาศัยหลักสำคัญ ๒ ประการ คือหลักการอันบริสุทธิ์ทางศาสนา ประการหนึ่ง และ ศิลป อีกประการหนึ่งแท้จริงนั้น จากปรัชญาการทั้งหลายแล้ว ศิลป ก็คืออาภรณ์ของจิตใจและพุทธปรัชญาของมนุษยเรา ไม่ว่าจะเป็นกรรม คนศรี จิตรกรรม ประติมากรรม และดนตรีศิลปะ เราได้ประสบ แต่ความเพิกเฉยเห็นใจ ความสับสนเอือม และบ่อนี่เกิดความหวังอันสูงส่ง ศิลปะทำให้เราเป็นคนที่ รักใคร่ซึ่งกันและกัน ทำให้เรามีภาวะเป็นมนุษย์ที่แท้จริง ฉะนั้นศิลปะจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะรากเคอมีได้สำหรับชีวิตที่มีวัฒนธรรมของชาติ ซึ่งบรรดาบุคคลที่เจริญแล้วทั้งหลายต่างสนับสนุนส่งเสริมทั้งในด้านกิจกรรมและด้านการเงินอย่างเต็มที่ทั้งนี้จึงได้มีการเปิดการแสดงแข่งขันศิลปะกันทั้งภายในประเทศชาติของตนเองและระหว่างนานาชาติขึ้นทุก ๆ ราวรอบปี ทุกบ้านทุกเมืองมีการสร้างอาคารขึ้นเป็นศูนย์กลางศิลปะ สร้างหอศิลป์ และพิพิธภัณฑ์ศิลปะขึ้นสำหรับประชาชนได้ชื่นชมสมบัติล้ำค่าของชาติ บรรดาประเทศทั้งหลายต่างมีการยกย่องและงานที่ราชการจ้างงานจิตรกรรมและประติมากรรม มีหน้าที่ที่จะต้องเป็นงานที่ประเสริฐ เพราะงานประเภทนี้แสดงถึงประเทศอัน เพื่อแลกเปลี่ยนความชื่นชมในวัฒนธรรมทางศิลปะซึ่งกันและกัน การกระทำเหล่านี้ทั้งหมด เกิดขึ้นโดยด้วยอาศัยทรัพยากรสาธารณะ กอปรด้วยความมุ่งมั่นอย่างแรงกล้าที่จะรักษาไว้ซึ่งแสงเล่งอันรุ่งโรจน์ทางพุทธปรัชญา ให้มีชีวิตอยู่ได้ในยุคที่มนุษย์กำลังกอบอยู่ในห้วงอนาคตรที่จะกลายเป็นทาสของสิ่งผิดกฎหมาย

ในโบราณสมัย ประเทศไทยเรามีศิลปกรรมเกี่ยวกับศาสนาอันมีน้ำหนักขมขื่น ซึ่งคนไทยทุกคนต้องภาคภูมิใจ แต่น่าเสียดายที่ไม่มีใครต้องการสร้างงานศิลปะเพื่อส่วน บุคคล หรือสร้างขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะคน ดังนั้น จึงได้มีการเรียนการปั้นรูปเหมือน ไม่มีงานจิตรกรรมตกแต่งปราสาทหรือวัง ไม่มีภาพเขียนตกแต่งบ้านเรือนหรือผู้ที่มีเงิน ไม่มีงานประติมากรรมประดับประดาอาคารบ้านช่องหรือสวนอุทยาน การสร้างงานศิลปะ เกี่ยวกับศาสนานี้ก็เพื่อที่จะเสริมส่งศรัทธาปสาทะของพระศาสนิกชน ในทำนองเดียว กันการสร้างงานศิลปะ อันสละงามก็เพื่อจะเสริมส่ง ความศรัทธาของบุคคลเป็นการส่วนตัว ซึ่งก่อให้เกิดความจำเป็นขึ้นเป็นประเพณีด้วยเหตุนี้เอง ความนิยมชอบปั้นศิลปะปัจจุบัน จึงอุบัติขึ้น

ศิลปะที่เกี่ยวกับศาสนาในประเทศไทยเวลานั้น ถ้ามีก็อยู่ที่เขตหลวงตามหาความ ต้องการหรือเขตหลวงตามหาเศรษฐีแล้ว ก็กลายเป็นศิลปะเกี่ยวกับการค้าไป เมื่อคิดขึ้น ไทยเริ่มเนรมิตงานศิลปะร่วมสมัยปัจจุบัน (กับนานาประเทศ) เป็นการส่วนตน จึงมีน้อยคน ที่มีความสนใจเชื่อมโยงกิจกรรมทางพุทธปรัชญาใหม่นี้ ตรงกันข้าม โดยเขตหลวง ความคิดและความรู้สึกตามประเพณีนิยม คนส่วนมากไม่เข้าใจว่าศิลปะนั้นคือส่วนหนึ่งของ ชีวิตทางวัฒนธรรม ซึ่งเมื่อใดที่คนอยู่คนมีสภาพใหม่ให้ กล่าวคือต้องแปรเปลี่ยน ไปโดยประการฉะนี้เอง ความคิดสร้างงานศิลปะอันเป็นต้นฉบับไม่ซ้ำแบบกับใครของศิลปินปัจจุบันจึงเกิดขึ้น ซึ่งแม้พิจารณาในแง่ศิลปะไปถึงขั้นลัทธิเรอเนซซ็องซ์ ก็ยังมีคุณค่า

Rama IX Art Museum Foundation

กว่างานลอกแบบหรือเขียนแบบงานศิลปโบราณ ซึ่งได้กระทำซ้ำซากกันมาเนิ่นนานเป็น
ศตวรรษ ๆ เพื่อที่จะยืนยันข้อเท็จจริงในเรื่องนี้จำต้องกล่าวถึงภาพเขียนบรรยายเรื่องราว
เก๋อรัค หรือราวก ว่าภาพเขียนเหล่านี้มิใช่ศิลปนามิค อ่อนเป็นถึงแนวศิลปะแนว
เขียนหรือปั้นหรือดัดกลายเส้นเป็นเรื่องอะไรก็ได้ที่คนชอบ แต่งานนี้ต้องแปลความ
หมายคุณลักษณะของเรื่องที่ทำเป็นของตนเอง ซึ่งจะต้องเป็นเรื่องใหม่ มีละโน่นแล้วเรา
ก็ยกแต่ละประพันธ์ ประเภทสถานบ้านเรือน คำอุปถัมภ์ จากศิลปกรรมชั้นสูง ของโบราณ
เสียจะดีกว่า

สิ่งที่น่าเศร้าไว้ในเรื่องศิลปปัจจุบันนี้ก็คือ ศิลปกรรมเกิดขึ้นทั้งที่ขัดแย้งใน
งานแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ๕ ครั้งที่แล้ว ๆ มา ซึ่งกรมศิลปากรได้จัดขึ้นนั้น ไม่มีเลือก
ลักษณะที่ทางราชการได้ซื้อไปเก็บที่สถานสถานทั่วราชการ งานศิลปกรรมแต่ละชิ้นซึ่ง
ทำขึ้นในระยะ ๕ ปีที่แล้วมาจึงสูญหายกระจัดกระจายไปสิ้น

Rama IX Art Museum Foundation

ซึ่งข้าพเจ้าได้เคยฟังพระพันกัว่า รมณีนีประเทศเพื่อนบ้านของเราเราส่งเสริม
ศิลปกันมากเท่าเราเองยังปล่อยให้เข้าไปกรมศิลปกรรม ขอย้ำให้เราลองพิจารณา
เองเพราะว่าเราไม่มีหอศิลป์ มีพิพิธภัณฑ์ และมีอื่น ๆ อีกมากมาย ซึ่งสิ่งเหล่านี้
มิได้เป็นเครื่องดำนถถึงวัฒนธรรมของไทยเลย สิ่งซึ่งเป็นเครื่องแสดงวัฒนธรรม
นั้นก็คือการแสดงออกซึ่งความรู้ลึกทางด้านจิตใจและพุทธปรัชญา จากการแสดงออกดัง
กล่าวนี้แหละที่ทำให้เราเกิดความภูมิใจและรู้สึกไม่น้อยหน้าใคร เมื่อไรหนอเราจึงจะเริ่ม
เข้าใจในความเร่งร้อนนั้นเสียที?

บรรดาศิลปินและคณะดำเนินงานแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ยังมีความมั่นใจว่า
ก่อการเป็นเช่นนี้ วันหนึ่ง เขาจะปลอบปลุกประชาชนผู้วิบัติจนก่อให้เกิดความสนใจ
ในศิลปรัฐหมายถึง วัฒนธรรมของไทย ขึ้นได้ วัฒนธรรมไทยนั้นมิได้หมายถึงแค่
เพียงว่าเราแต่งตัวอย่างไร เราหัดทอผ้าหรือกินอย่างไร หรือเราแต่งเนื้อที่หนึ่ง
หับเพื่อบันทึก หากหมายถึงความคิดทางสมอง ความรู้ดีการกลั่นกลองใจ และความ
บันทึกทางจิตใจของเรา นั่น คือลักษณะอันแท้จริงของชาติ ไม่มีสิ่งใดที่แสดงออกซึ่ง
ความรู้ดีทางวัฒนธรรมยิ่งไปกว่า ศิลป.

Rama IX Art Museum Foundation